

Hedningsamfunnet

UTTALELSE TIL HØRING OM ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Vi viser til høringsnotat om endringer i barnehageloven, endringer i lov 17. Juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven).

Klare mål

Hedningene vil i denne høringsuttalelsen gi sitt syn på formålsparagrafen og spesielt på henvisningen til grunnleggende kristne verdier.

Departementet foreslår å gjøre endringer i tilsynsordningen, barnehagens adgang til å arbeide med dokumentasjon og vurdering og å benytte begrepet barnehagelærer. Vi har ingen merknader disse endringene, men ser at man ved tilsynsarbeid trenger klare mål for barnehagens innhold. I den sammenheng er vår merknad relevant.

Verdisyn i lovgivning

I lovens formålsparagraf fremkommer at "(b)arnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene."

Det er vanskelig å forstå at en barnehage kan bygge på grunnleggende verdier, være seg religiøse eller andre. Så vidt vi vet er det bare tre lover i Norge som har bestemmelser om grunnverdier: Grunnlova, barnehageloven og opplæringslova. Formålsparagrafer er vanligvis nyttige fordi de angir hva som er hensikten med loven og virkeområdet, da er det så mye lettere å tolke og bruke dem. Henvisning til verdier tåkelegger imidlertid det hele, særlig når dette er verdier som både står i kontrast til hverandre samtidig og som det hersker svært ulike meninger om hva de innebærer, det er uforståelig hva man skal bruke dem til og til alt overmål, ulike syn på om disse verdiene er goder eller ikke.

Markeringsbehov

Det er vanskelig å tenke seg hva som kan ligge bak bestemmelser om grunnverdier annet enn politikere som vil fremme sin religion. Hensikten kan vi bare gjette oss til, det må være å misjonere. "La de små barna komme til meg, for hindre dem ikke ...".

Det er også henvisning til humanistisk arv og tradisjon. Det har heller ingen mening i en lov om barnehager, men dette er ikke så kontroversielt. Det er trolig tatt inn for å legitimere å beholde de kristne verdiene i lovteksten. Det mange kristne kanskje ikke har tenkt på, er at selv om humanister og kristne har en del felles grunnverdier, er det flere viktige områder der humanetiske grunnverdier står i kontrast til kristne grunnverdier.

Hva bruker man et verdisyn til i en barnehage?

Det er vanskelig å forså hvordan grunnleggende kristne verdier er tenkt brukt, med mindre man tenker å misjonere. Hedninger ser mulige hensikter og vi vil skissere følgende:

Mulighet 1: Snike inn kristendom med litt borbønn, fortellinger fra bibelen (de snille), den kristne skapelsesberetningen og lignende.

Mulighet 2: Når man har et dilemma, f eks hvem skal få bruke husken først, kan man legge kristne grunnverdier til grunn. Hva ville Jesus ha gjort?

Mulighet 3: Ved å fortelle om kristendommen, vil barna skjønne at Norge er et kristent land.

Mulighet 4: Forklare fri- og helligdager samt merkedager og høytid med kristendom. I alle fall de som vil ha en hyggelig hendelse som bakgrunn som den kristne jula med barnefødsel. (Påske med drapet på Jesus vil ikke passe så godt.)

Hva ER de kristne grunnverdiene?

Ingen hedninger vet hva som er forskjellen på verdier og grunnverdier. Vi tror at det er det samme, men antar at det har vært et behov for å pynte litt på teksten. Grunnverdi høres litt bedre enn verdi, litt mer grunnleggende eller grundig. Det gir også et skinn av at dette er noe vi har felles.

Fasiten på hva som er kristne grunnverdier vil nok sprike fra person til person. Noen gladkristne ville peke på nestekjærlighet mens hedninger, de forleste og andre villfarne ville straks fortelle om en spesielt lite barnekjær gud. Og om Jesus som dommedagsprofet.

"Jesus i konflikt med menneskerettighetene" er en bok skrevet av Andreas Edwien. Han har rett i sin påstand og påstanden er godt belagt med fakta hentet fra evangeliene.

Hedningene mener at kristne verdier ikke bør ligge til grunn for noe som helst og i alle fall ikke for hva man skal bygge barnehager på. (Eksempler på kristne verdier er synd, arvesynd, skam og kvinnesynet.)

Har barn krav på en religionsfri barnehagehverdag?

Ja.

Sensitive opplysninger

Spørsmålet om hvordan barnehagen skal håndtere sensitive spørsmål reiser seg i høringsnotatet knyttet til å sikre kvalitet i barnehagen, tilsyn med mer. Vi mener at samme spørsmål reiser seg når det gjelder familienes behov for en religionsfri barnehage. Det må tas hensyn til foreldre som ikke ønsker at barna blir utsatt for kristne grunnverdier og det er uheldig om "tro" og mangel på tro skal bli tema ved opptak og hvilke aktiviteter foreldre ønsker at barna kan delta i eller ikke. Dette er sensitive opplysninger og barn har krav på å være hverken ateist, agnostiker eller religiøs. Mennesker fødes uten tro.

Lite kunnskap og ingen informasjon

Når man søker om barnehageplass får man ingen informasjon om at den kommunale barnehagen har kristne grunnverdier. Det paradoksale er at en privat barnehage, f.eks. en menighetsbarnehage, har lov til å slippe å ha vedtekter om tros- og livssyn.

Hva er uheldig med henvisningen til kristendommen?

Barn har krav på å slippe religiøs påvirkning og henvisninger til religion. Eksempel er små barn som kjenner godt til big bangteorien og til Darwins lære. I barnehagen "lærer" de at Gud har skapt alt. Så går ettermiddagen og kvelden med til å oppklare og trøste. Barnas tillit til barnehageansatte blir satt på en prøve.

Kirkegang er forkynning og må ikke forekomme. Her burde barnhageloven bidra til rydde opp i stedet for det motsatte.

Det er uryddig å pålegge barnehageansatte å forholde seg til kristne grunnverdier.

Det aller mest alvorlige er likevel at det ikke finnes en felles forståelse om hva som er kristne grunnverdier. Flere som har studert bibelen og andre kristne skrifter mener at mye av det som fremkommer av verdisyn er i strid med menneskerettighetene og med prinsipper i humanetisk arv og tradisjon. For å belyse det siste vil vi nevne noe få stikkord: Synd, arvesynd, skam og kvinnesynet.

Dersom lovgiverne hadde satt seg inn i hva kristne verdier er ved f eks å lese bibelen, hadde de aldri vedtatt slik lov.

Konklusjon

Formålsparagrafen må endres. Ordet *kristen* må tas ut eller hele henvisningen om grunnverdier tas ut. Videre må barnehager fratras muligheten for å vedtektsfeste verdier eller grunnverdier.

MVH
Siv Sinober
sign
Leder av Hedningsamfunnet